

Helsingin seudun MAL-sopimuksen seurantakatsaus

MAL-sopimussihteeristö
10.11.2017

Asuntotuotanto

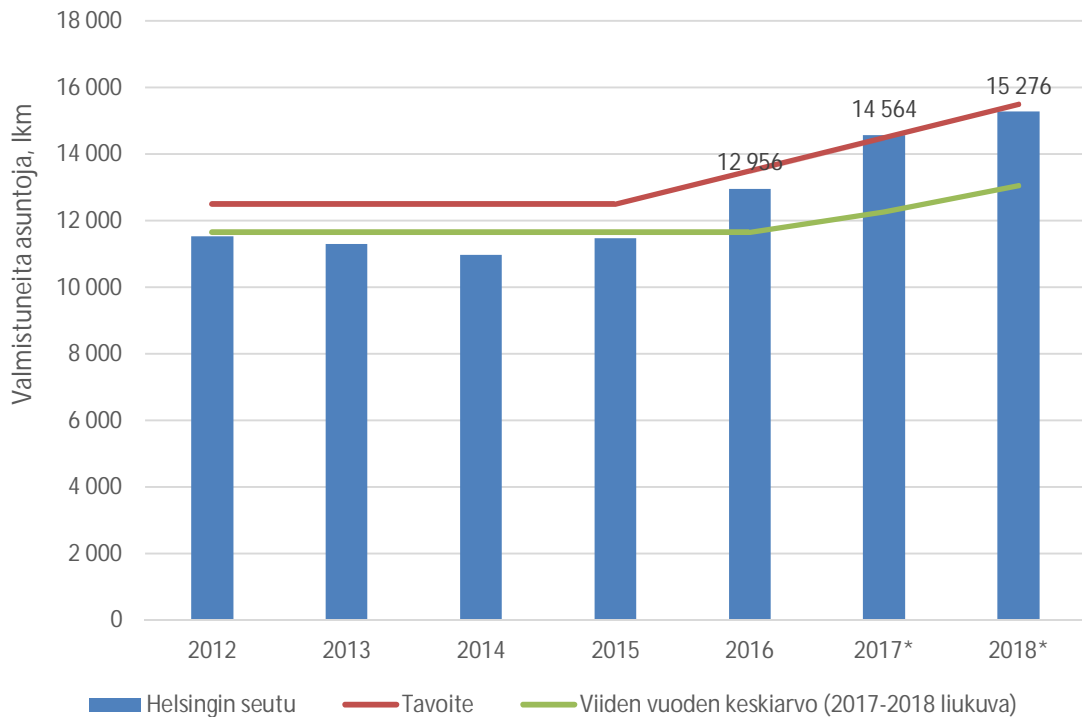

Asuntotuotantotarpeeseen vastaaminen

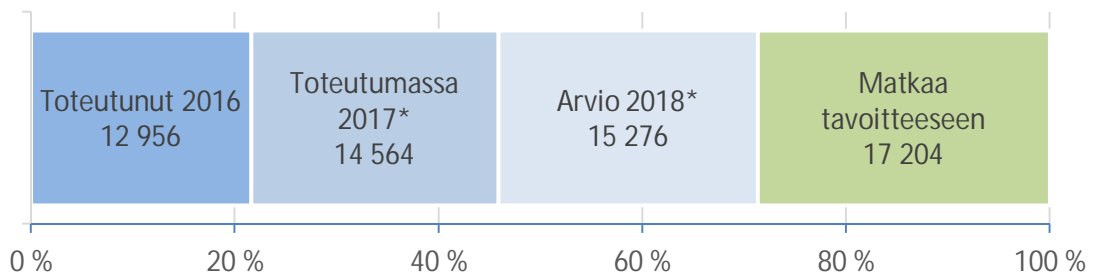
Valmistuneet asunnot

1.1.2012-1.8.2017

ja *seudun kuntien arvio vuosina 2017 ja 2018 valmistuvista asunnoista

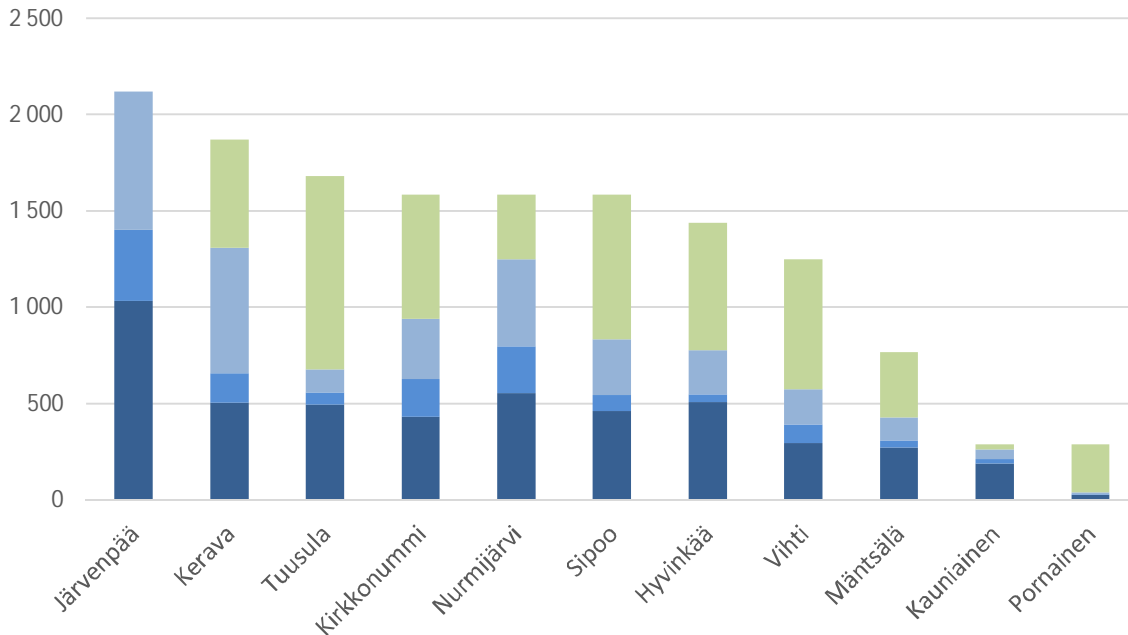
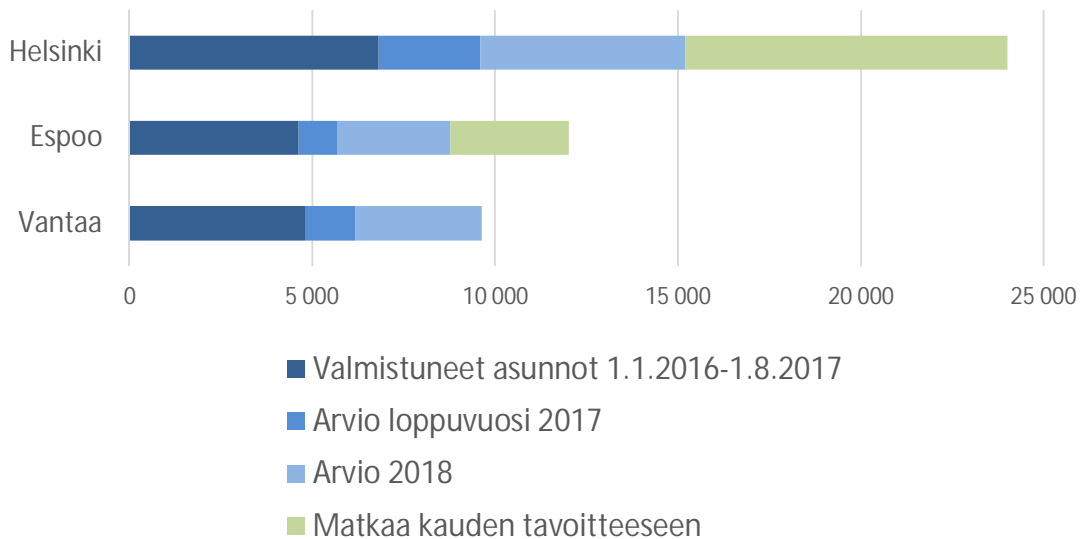
Vuosien 2016-2017* valmistunut asuntotuotanto (noin 27 500 asuntoa) vastaa noin 46 prosenttia MAL-sopimuskauden 2016-2019 tavoitteesta.

Asuntotuotantotarpeeseen vastaaminen

Sopimuskauden asuntotuotantotavoitteen toteutuminen vuonna 2017

Loppuvuoden 2017 ja vuoden 2018 arvioitu tuotanto huomioiden aiesopimuskauden asuntotuotantotavoite täyttyy Vantaalla ja Järvenpäässä jo vuoden 2018 lopussa.

Sopimuskauden asuntotuotantotavoitteen toteutuminen vuonna 2017

Valmistunut asuntotuotanto yhteensä

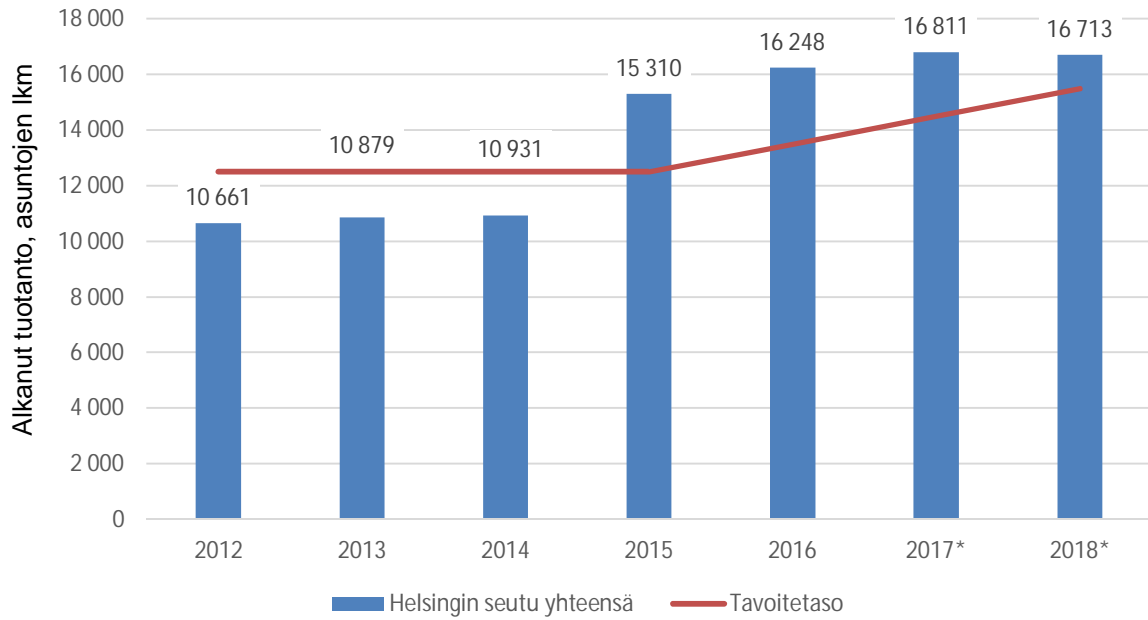
	Valmistuneet asunnot 1.1.2016- 1.8.2017	1.8.2017 toteutuma % koko kauden tavoitteesta	2016-2017* toteutuma % ko. vuosien tavoitteesta	2016-2017* toteutuma % koko kauden tavoitteesta
Espoo	4 622	39 %	101 %	47 %
Helsinki	6 807	28 %	86 %	40 %
Kauniainen	191	66 %	158 %	74 %
Vantaa	4 804	50 %	138 %	64 %
PKS yhteensä	16 424	36 %	101 %	47 %
Hyvinkää	507	35 %	82 %	38 %
Järvenpää	1 033	50 %	145 %	68 %
Kerava	504	27 %	75 %	35 %
Kirkkonummi	433	27 %	85 %	40 %
Mäntsälä	273	36 %	86 %	40 %
Nurmijärvi	556	35 %	108 %	50 %
Pornainen	27	9 %	23 %	11 %
Sipoo	462	29 %	74 %	34 %
Tuusula	496	30 %	71 %	33 %
Vihti	295	24 %	67 %	31 %
KUUMA yhteensä	4 586	32 %	89 %	42 %
Helsingin seutu yhteensä	21 010	35 %	98 %	46 %

Seudun asuntotuotanto 1.1.2016-1.8.2017 vastaa 35 % koko kauden tavoitteesta. Loppuvuonna 2017 valmistuvaksi arvioitu tuotanto huomioiden toteutuma on 46 % kauden tavoitteesta. Vuosien 2016-2017 yhteenlasketuista vuositavoitteista toteutuma vastaa 98 %.

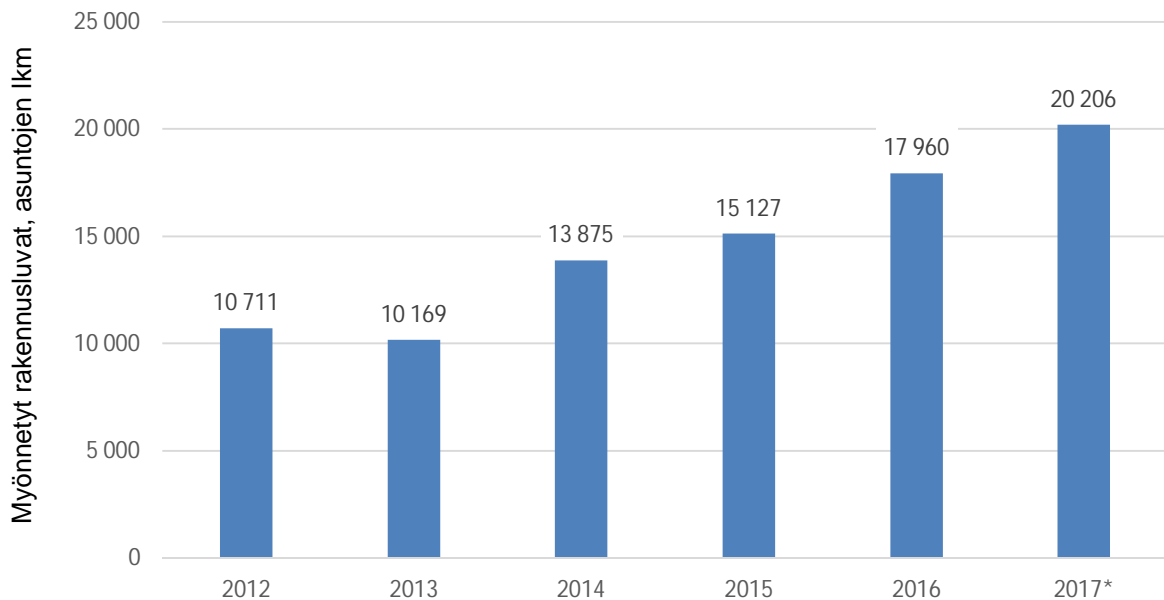

Asuntotuotantotarpeeseen vastaaminen

Alkanut ja alkava* tuotanto

Rakennusluvut

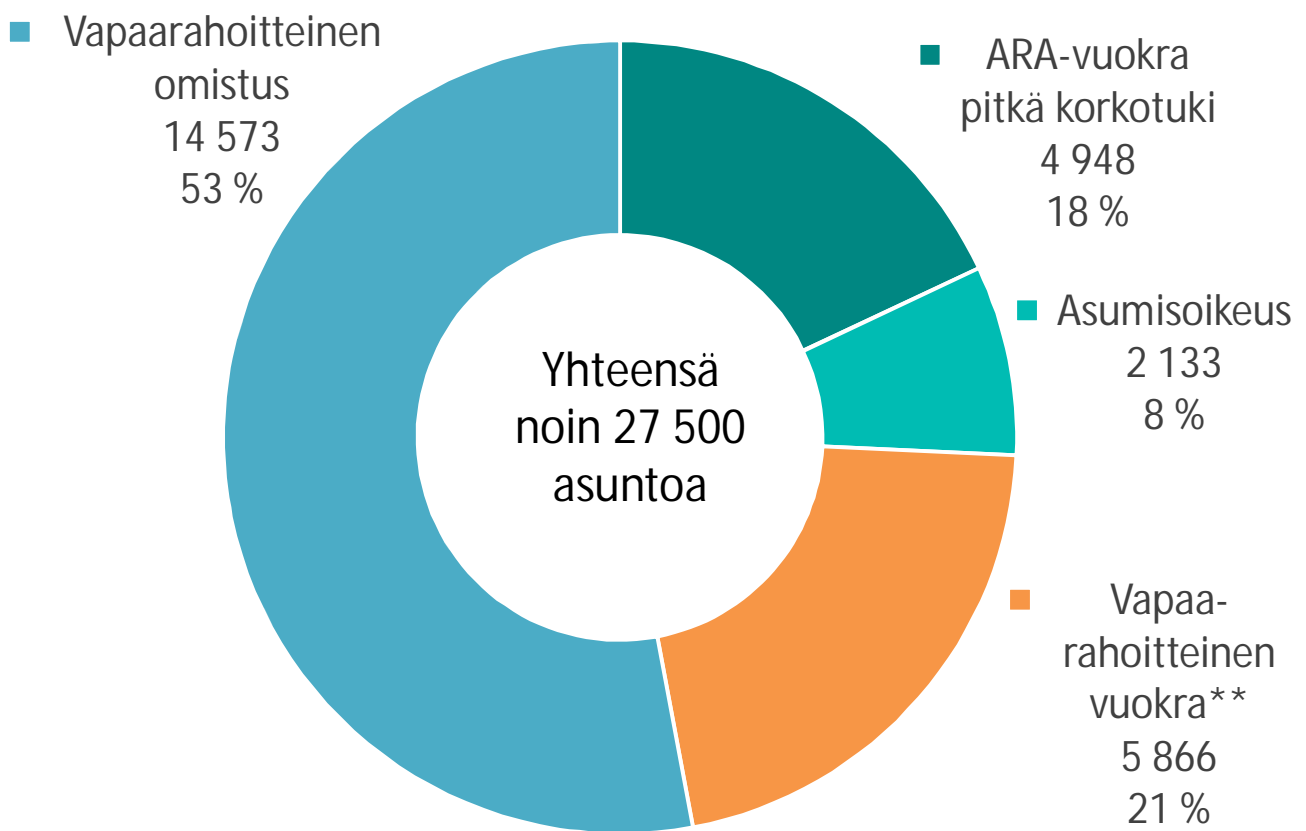
*seudun kuntien syyskuussa 2017 tekemä arvio vuosien 2017 ja 2018 asuntotuotannosta ja myönnettävistä rakennusluvista

Asuntotuotantotarpeeseen vastaaminen

Valmistuneet asunnot 2016-2017* hallintamuodoittain

*tilanne 1.8.2017 sekä seudun kuntien arvio koko vuoden toteutumasta. Arvio tehty syyskuussa 2017

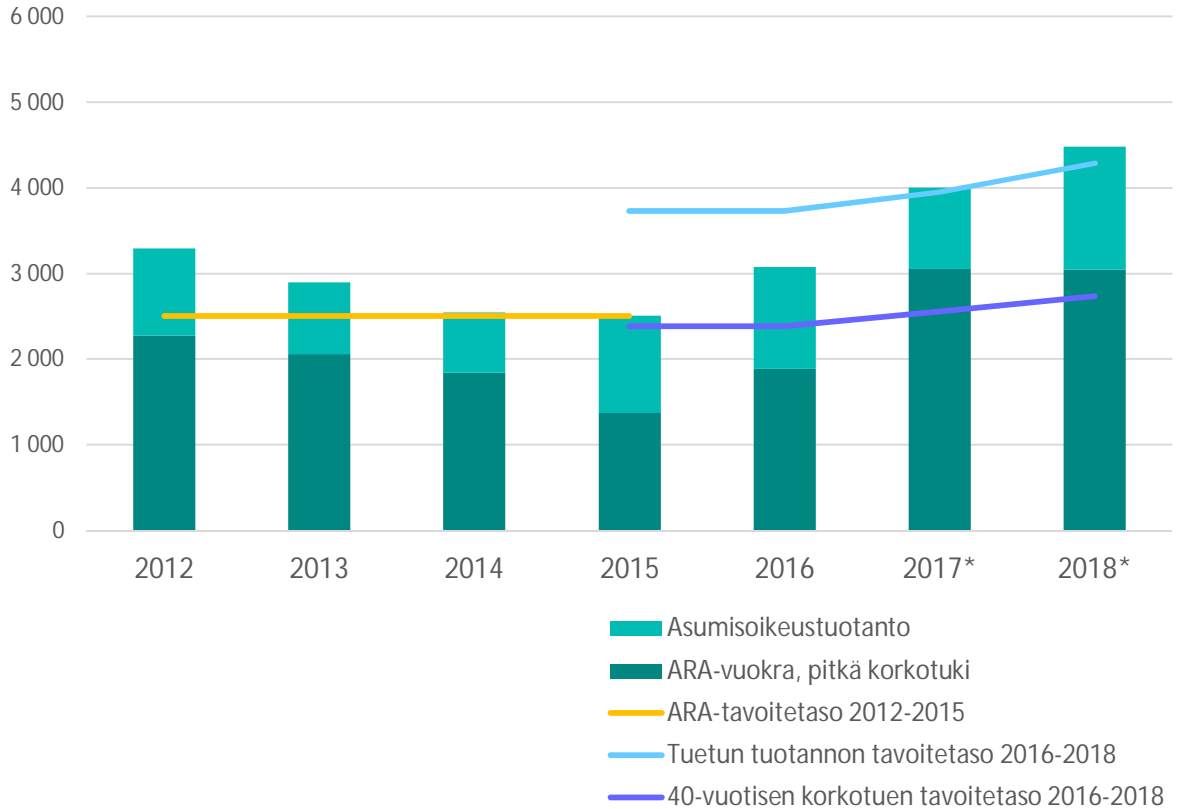
** Sisältää valtion täytetakauksella rahoitetut vuokra-asunnot

Vuosien 2016-2017* asuntotuotannosta valtion tukeman tuotannon osuus on hieman yli neljännes.

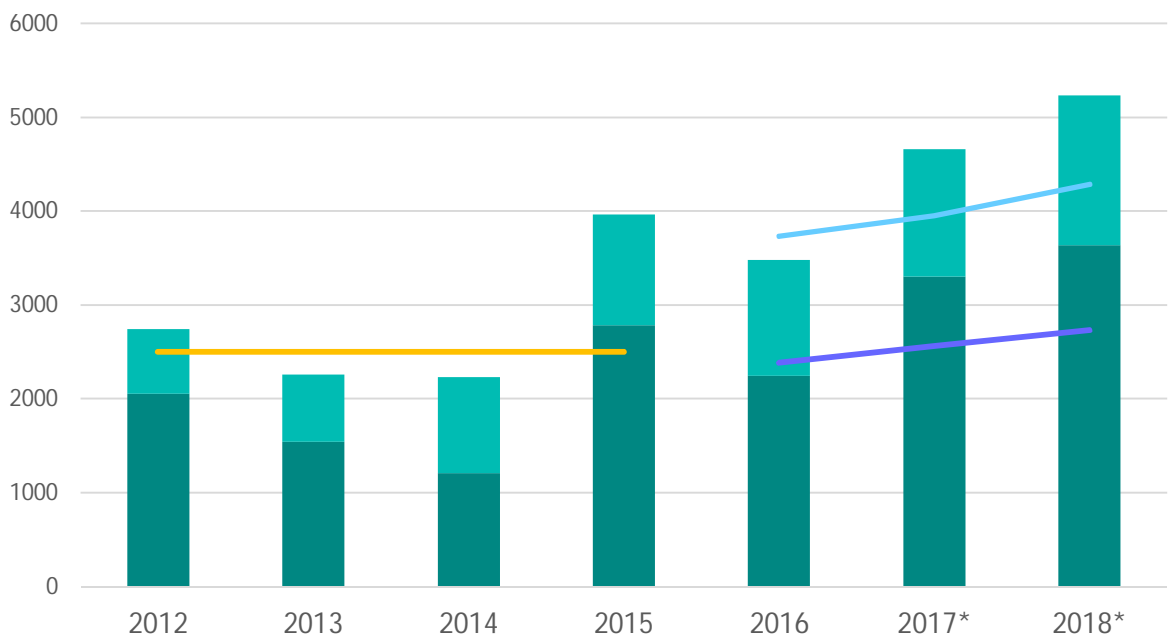

Asuntotuotantotarpeeseen vastaaminen

Valmistunut ja valmistuva* valtion korkotukema asuntotuotanto

Alkanut ja alkava* valtion korkotukema asuntotuotanto

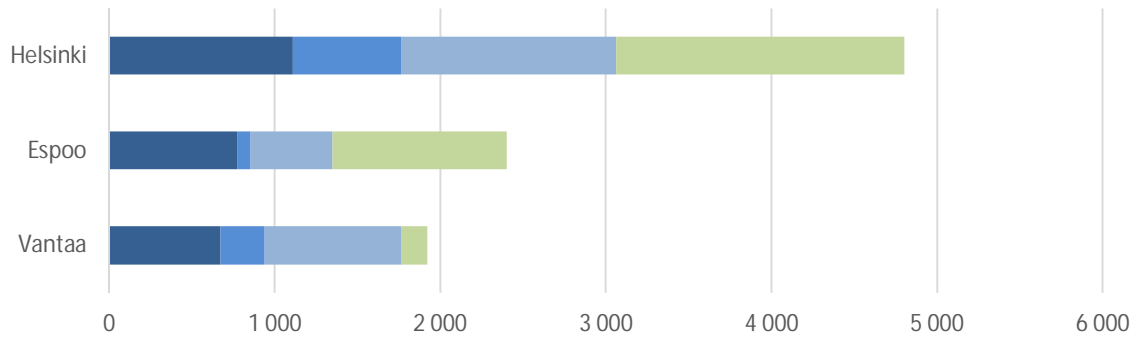

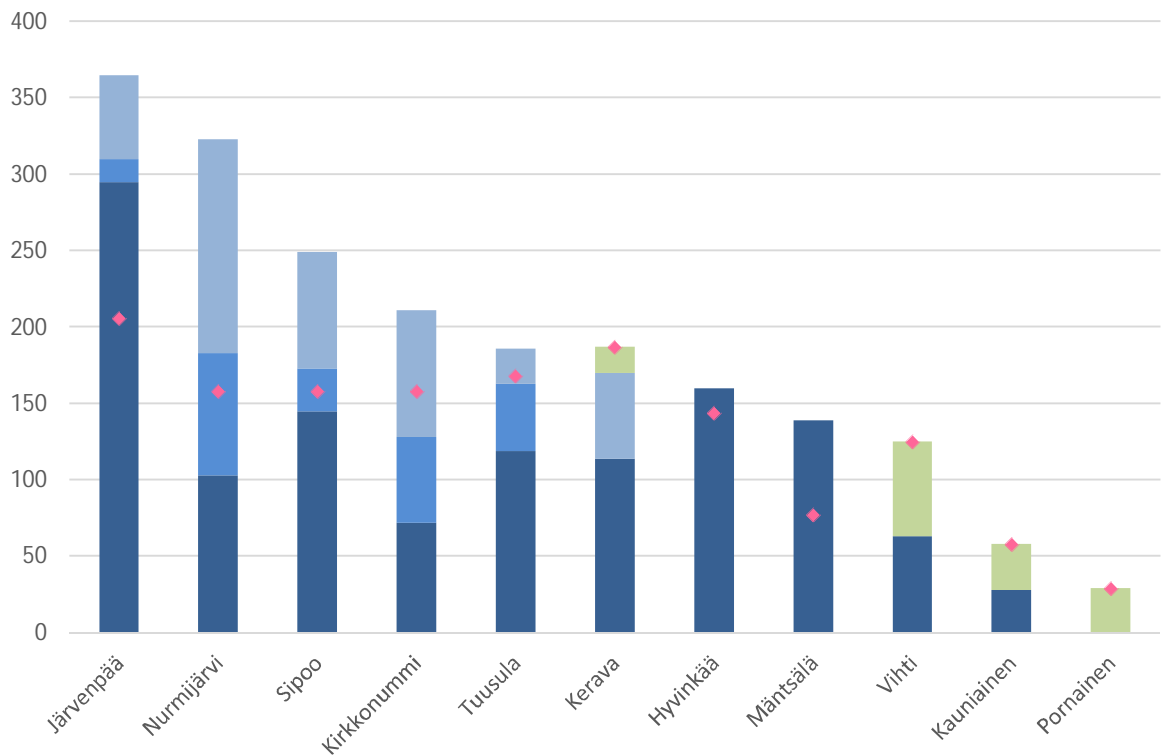

Asuntotuotantarpeeseen vastaaminen

Valmistunut ja valmistuva* valtion korkotukema vuokra-asuntotuotanto kunnittain

- Matkaa kauden tavoitteeseen
- Arvio 2018
- Arvio loppuvuosi 2017
- Valmistuneet asunnot 1.1.2016-1.8.2017
- ◆ Tavoite koko kausi

Asuntotuotantotarpeeseen vastaaminen

Valtion korkotukeman vuokra-asuntotuotannon tavoitteiden toteutuminen vuonna 2017

ARA-vuokra-asuntotuotanto (pitkä korkotuki)				
	Valmistuneet ARA- vuokra-asunnot (pitkä korkotuki) 1.1.2016- 1.8.2017	1.8.2017 toteutuma koko kauden tavoitteesta	%2016-2017* toteutuma % ko. vuosien tavoitteesta	2016-2017* toteutuma % koko kauden tavoitteesta
Espoo	773	32 %	76 %	36 %
Helsinki	1 109	23 %	79 %	37 %
Kauniainen	28	48 %	104 %	48 %
Vantaa	673	35 %	105 %	49 %
PKS yhteensä	2 583	28 %	84 %	39 %
Hyvinkää	160	111 %	239 %	111 %
Järvenpää	295	143 %	323 %	150 %
Kerava	114	61 %	131 %	61 %
Kirkkonummi	72	46 %	173 %	81 %
Mäntsälä	139	181 %	386 %	181 %
Nurmijärvi	103	65 %	247 %	116 %
Pornainen	0	0 %	0 %	0 %
Sipoo	145	92 %	234 %	109 %
Tuusula	119	71 %	206 %	97 %
Vihti	63	50 %	109 %	50 %
KUUMA yhteensä	1 210	86 %	217 %	102 %
Helsingin seutu yhteensä	3 793	36 %	101 %	47 %

Seudun ARA-vuokra-asuntotuotanto 1.1.2016-1.8.2017 vastaa 36 % koko kauden tavoitteesta. Loppuvuonna 2017 valmistuvaksi arvioitu tuotanto huomioiden toteutuma on 47 % kauden tavoitteesta. Vuosien 2016-2017 yhteenlasketuista vuositavoitteista toteutuma vastaa 101 %.

Asuntotuotantotarpeeseen vastaaminen

Valtion tukeman asuntotuotannon tavoitteiden toteutuminen vuonna 2017

Valtion tukema asuntotuotanto (ARA-vuokra & asumisoikeus)				
	Valmistunut tuettu asuntotuotanto 1.1.2016-1.8.2017	1.8.2017 toteutuma koko kauden tavoitteesta	%2016-2017* toteutuma % ko. vuosien tavoitteesta	2016-2017* toteutuma % koko kauden tavoitteesta
Espoo	990	28 %	67 %	31 %
Helsinki	1 697	24 %	80 %	37 %
Kauniainen	28	33 %	72 %	33 %
Vantaa	1 068	37 %	122 %	57 %
PKS yhteensä	3 783	27 %	85 %	39 %
Hyvinkää	183	64 %	137 %	64 %
Järvenpää	363	88 %	197 %	92 %
Kerava	190	51 %	110 %	51 %
Kirkkonummi	72	23 %	112 %	51 %
Mäntsälä	139	90 %	193 %	90 %
Nurmijärvi	103	32 %	125 %	58 %
Pornainen	0	0 %	0 %	0 %
Sipoo	180	57 %	142 %	66 %
Tuusula	166	49 %	134 %	63 %
Vihti	63	25 %	55 %	25 %
KUUMA yhteensä	1 459	52 %	126 %	58 %
Helsingin seutu yhteensä	5 242	32 %	92 %	43 %

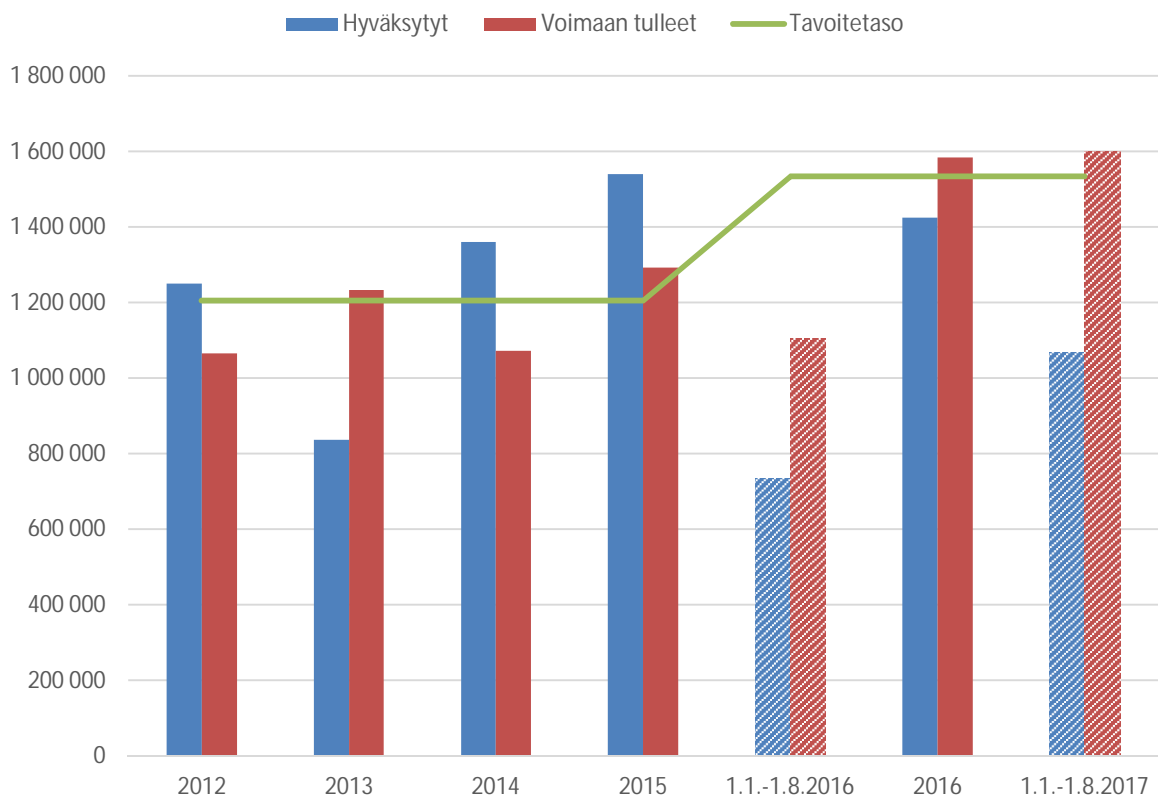
Seudulle 1.1.2016-1.8.2017 valmistunut valtion tukema korkotukivuokra- ja asumisoikeusasuntotuotanto vastaa 32 % koko kauden tavoitteesta. Loppuvuonna 2017 valmistuvaksi arvioitu tuotanto huomioiden toteutuma on 43 % kauden tavoitteesta. Vuosien 2016-2017 yhteenlasketuista vuositavoitteista toteutuma vastaa 92 %.

Asemakaavoitus asumiseen ja pääkaupunkiseudun asemakaavavarananto

Hyväksytyt ja voimaan tulleet uusi asumiseen asemakaavoitettu kerrosala

- Vuonna 2017 voimaan tulleen kerrosalan toteutuma ylittää tavoitteen jo elokuun tilanteessa
- Voimaan tulleen kerrosalan määrä on elokuun tilanteessa hyväksytyyn kerrosalan määrää huomattavasti suurempi.

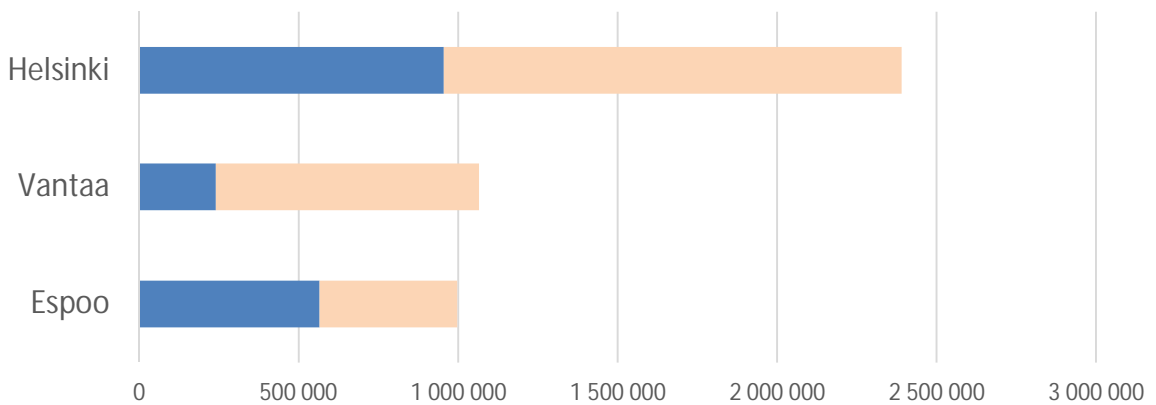

Asemakaavoitus asumiseen

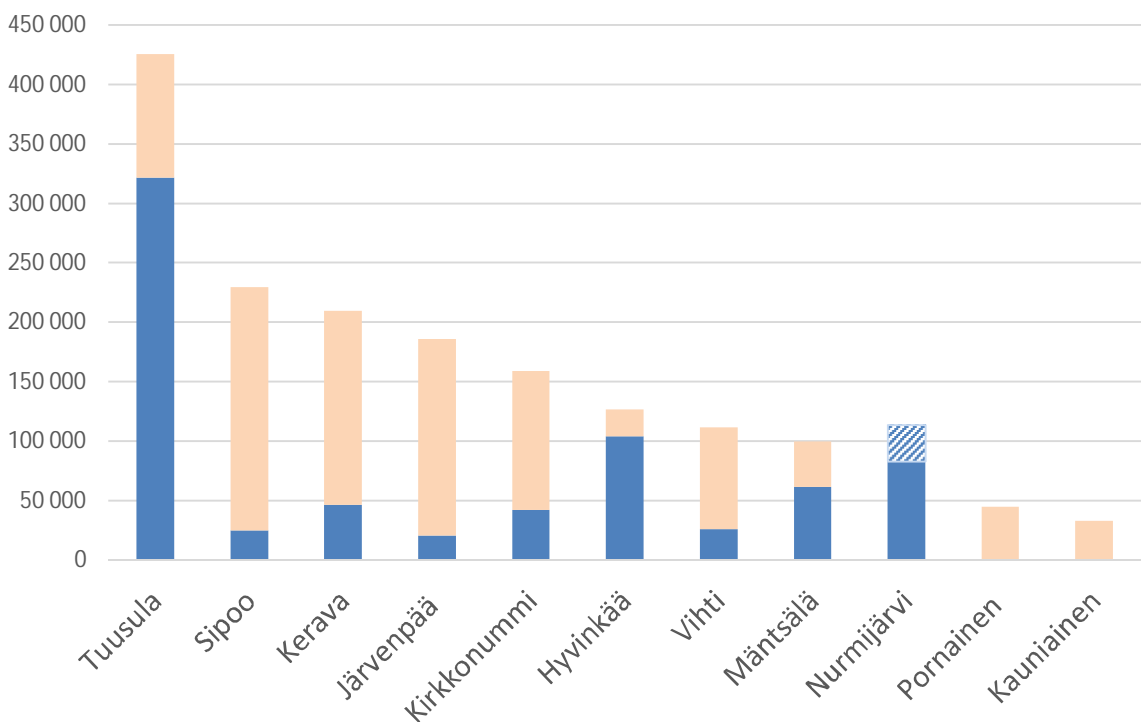
Hyväksytty asumiseen asemakaavoitettu uusi kerrosala suhteessa koko sopimuskauden tavoitteeseen

1.8.2017 mennessä hyväksytty kerrosala vastaa 41 % koko sopimuskauden tavoitteesta.

■ Hyväksytty 1.1.2016-1.8.2017   ■ Matkaa koko kauden tavoitteeseen

▨ Tavoitteen ylittävä osuus

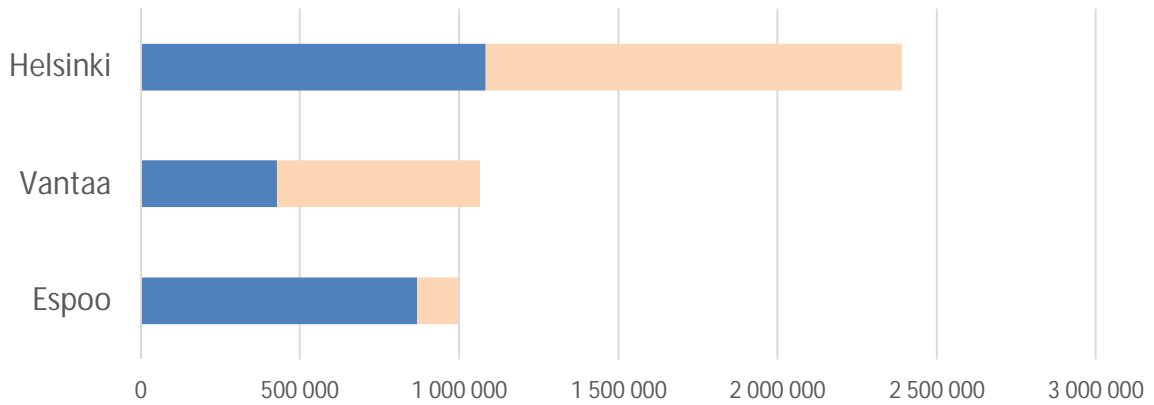

Asemakaavoitus asumiseen

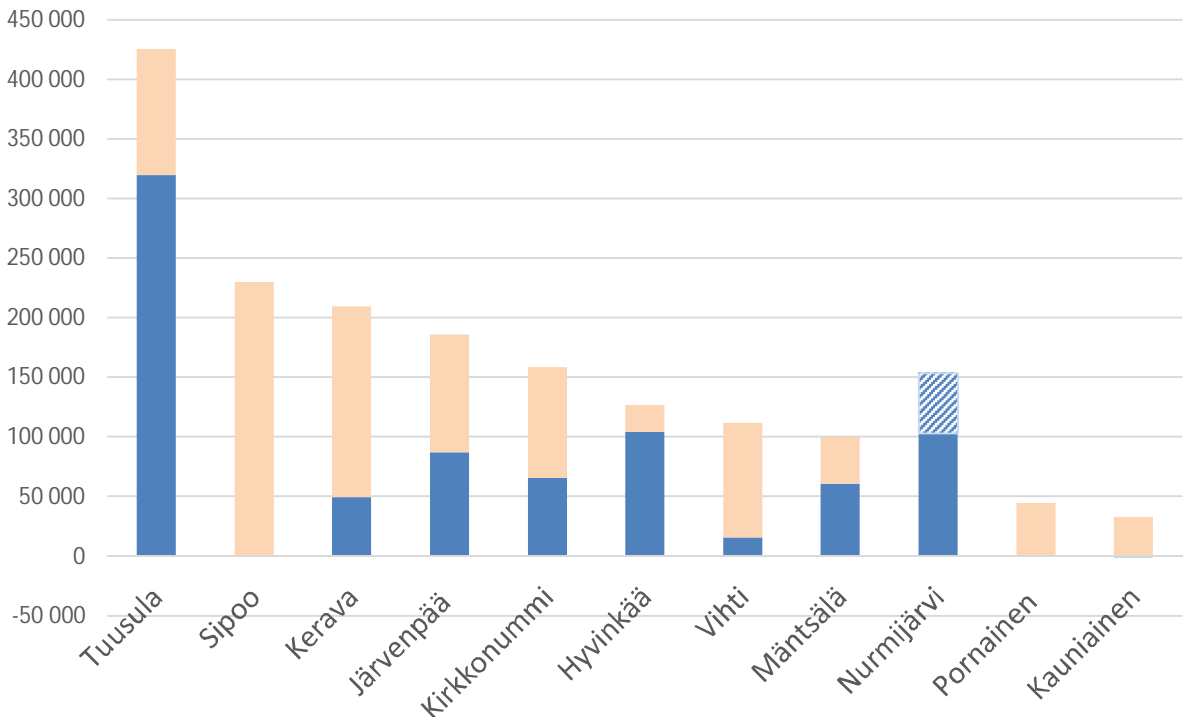
Voimaan tullut asumiseen asemakaavoitettu uusi kerrosala suhteessa koko sopimuskauden tavoitteeseen

1.8.2017 mennessä voimaan tullut kerrosala vastaa 52 % koko sopimuskauden tavoitteesta.

■ Voimaan tullut 1.1.2016-1.8.2017 ■ Matkaa koko kauden tavoitteeseen

▨ Tavoitteen ylittävä osuus

Asumisen asemakaavavaranto pääkaupunkiseudulla

Pääkaupunkiseudun asumisen asemakaavavaranto oli elokuussa 2017 lähes kahdeksan miljoonaa kerrosneliometriä (6,4 % kasvu vuodenvaihteesta). Kasvu muodostuu pääosin Helsingin kerrostalovarannon kasvusta.

Pääkaupunkiseudun varantoluku on nyt korkein tämän vuosikymmenen poikkileikkauksista.

Tyhjien ja melkein tyhjen tonttien asumisen varanto oli 4,8 miljoonaa kerrosneliometriä (9,5 % kasvu vuodenvaihteesta). Tyhjen tonttien varannosta noin kolme miljoonaa kerrosneliometriä (yli 60 %) on kerrostalovarantoa.

Lähde: SeutuRAMAVA II/2017, joka kuvaa tilannetta elokuussa 2017.

Liikenteen infrastruktuuri

Raide-Jokerin toteutuksesta päätettiin kesäkuussa 2016. Klaukkalan ohikulkutie Mt 132:n yleissuunnitelman hyväksymispäätös on lainvoimainen. Pisara-radan ratasuunnitelma on valmistunut.

- Yhteistyösopimus Raide-Jokerin suunnittelusta ja toteuttamisesta Helsingin ja Espoon kaupunkien yhteishankkeena on hyväksytty molempien kaupunkien kaupunginhallituksissa (Helsinki 10/2016 ja Espoo 11/2016). Valtion rahoitus on myönnetty vuoden 2017 budjetissa. Raide-Jokerin toteutusmuodoksi on valittu allianssimalli. Kehitysvaiheen allianssi aloittaa toimintansa vuoden 2017 lopussa ja tavoitteena on, että Raide-Jokerin liikenne alkaa 2020-luvun alkupuolella.
- Klaukkalan ohikulkutie Mt 132 -hankkeen tiesuunnitelman hyväksymispäätös tehdään 2017 syksyllä ja rakentamaan päästään todennäköisesti vuonna 2018.
- Pisara-radan toteuttamisen aikataulusta ja rahoituksesta tehdään arvio hankkeen ratasuunnitelman valmistuttua vuoden 2017 aikana.
- Päästöporrastettujen ruuhkamaksujen käyttöönottoa selvitetään parlamentaarisen liikenneverkon rahoitusta arvioivan työryhmän väliraportin linjauksen mukaisesti. Asiaa valmistellaan valtiovarainministeriön ja liikenne- ja viestintäministeriön yhteistyönä, ja valmistelusta käydään keskustelua Helsingin seudun kanssa.

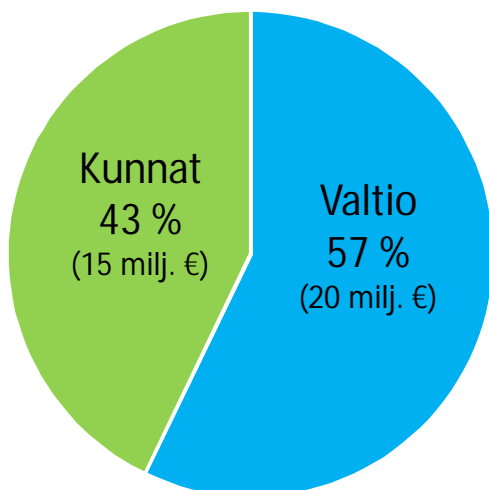

KUHA-toteutusohjelman seuranta

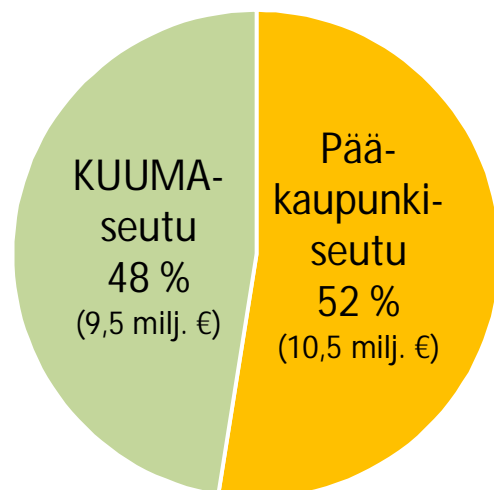
Vuosien 2017–2019 KUHA-hankkeiden toteuttamisohjelma hyväksyttiin HLJ-toimikunnassa 9.12.2016. Hankkeet toteutuvat pääosin suunnitellusti

- KUHA-ohjelman suuruus on sopimuksessa 30 M€. Osittaisella yliohjelmoinnilla varauduttu mm. markkina- ja suunnittelumuutoksiin. Valtion kustannusosuus on kuitenkin enintään 15 miljoonaa euroa.
- Toteuttamisohjelman 17 hankkeen yhteenlaskettu kustannusarvio on noin 35 miljoonaa euroa, josta valtion osuus on noin 20 miljoonaa euroa ja kuntien noin 15 miljoonaa euroa.
- Valtion kustannuksista 9,5 miljoonaa euroa kohdistuu KUUMA-kuntiin ja 10,5 miljoonaa euroa pääkaupunkiseudulle.
- Vuonna 2017 valmistuvia / rakenteilla olevia KUHA-hankkeita ovat: Raideliikenteen vaihdemuutokset Kirkkonummella ja Kirkkonummen rautatieaseman liityntäpysäköinti.

Kustannusten jakautuminen

Valtion rahoituksen kohdentuminen

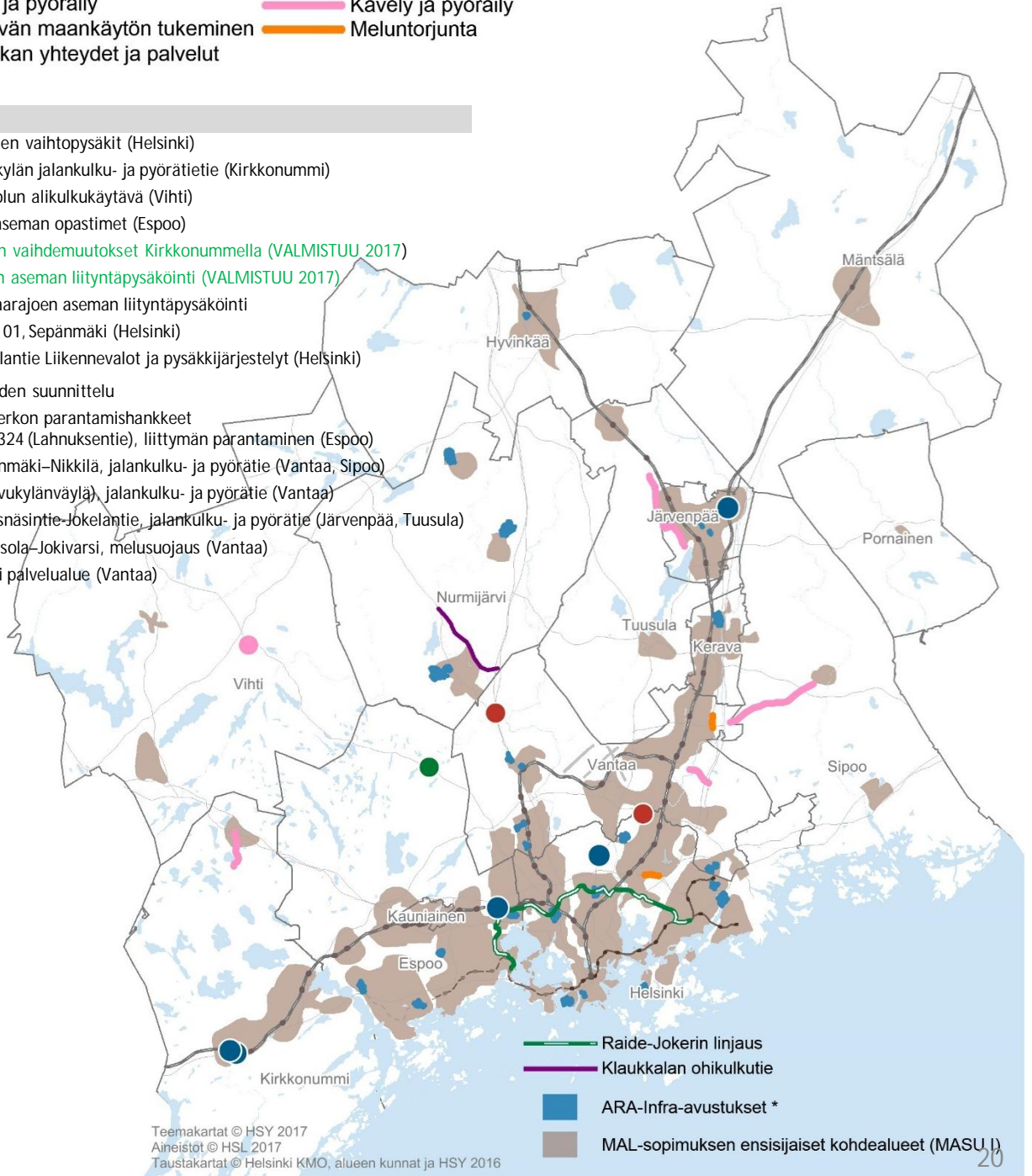
KUHA-toteutusohjelma ja kunnallistekniikan avustukset

Pienillä kustannustehokkailla hankkeilla (KUHA) edistetään muun muassa kävelyn, pyöräilyn, joukkoliikenteen sekä liityntäpysäköinnin edellytyksiä seudun eri osiossa. ARA:n myöntämät kunnallistekniikan avustukset kohdistuvat ensisijaisille kohdealueille.

- Joukkoliikenne ja liityntäpysäköinti
- Kävely ja pyöräily
- Tiivistyvän maankäytön tukeminen
- Logistiikan yhteydet ja palvelut
- Kävely ja pyöräily
- Meluntorjunta

KUHA-hankkeet

1. Yhdyskunnantien vaihtopysäkit (Helsinki)
2. Mt 1130 Lapinkylän jalankulku- ja pyörätietie (Kirkkonummi)
3. Mt 120 Oikopolun alikulkukäytävä (Vihti)
4. Leppävaaran aseman opastimet (Espoo)
5. Raideliikenteen vaihdeuutokset Kirkkonummella (VALMISTUU 2017)
6. Kirkkonummen aseman liityntäpysäköinti (VALMISTUU 2017)
7. Järvenpään Haarajoen aseman liityntäpysäköinti
8. Melueste Mt 101, Sepänmäki (Helsinki)
9. Kt 50 / Suutarilantie Liikennevalot ja pysäkkijärjestelyt (Helsinki)
10. MAL-hankkeiden suunnittelu
11. Pääpyöräilyverkon parantamishankkeet
12. Mt 120/ mt 1324 (Lahnukseentie), liittymän parantaminen (Espoo)
13. Mt 1521 Nikinmäki–Nikkilä, jalankulku- ja pyörätie (Vantaa, Sipoo)
14. Mt 1375 (Koivukylänväylä), jalankulku- ja pyörätie (Vantaa)
15. Mt 1421 Eriksnäsiintie–Jokelantie, jalankulku- ja pyörätie (Järvenpää, Tuusula)
16. Vt 4, väli Metsola–Jokivarsi, melusuojaus (Vantaa)
17. Keimolan uusi palvelualue (Vantaa)

* kuvasta puuttuvat Tuusulan ja Kirkkonummen ARA-infra-avustuskohteet

Liikennepalvelut

Kestävien kulkutapojen palvelutason kehitys

Kestävien kulkutapojen palvelutaso on parantunut: kaupunkipyörät täydentävät joukkoliikenteen matkaketjua

- Helsingin kaupunkipyörien käyttö on ollut erityisen vilkasta metroasemien läheisyydessä ja työmatkaliikenteen huipputunteina. Pyörillä on ajettu 1,7 miljoonaa yksittäistä matkaa kauden 2017 aikana. Espoon kaupunki on tehnyt hankintapäätöksen kaupunkipyörien käyttöönotosta. Sopimuskausi kattaa pyöräilykaudet 2018–2025.
- Joukkoliikenteen suunnittelu- ja palvelutaso-ohjeet on päivitetty.
- Kuntien rahoitus joukkoliikenteessä on edelleen merkittävä (operointikustannukset 200 milj. euroa/ vuosi ja lisäksi joukkoliikenneinfrastruktuuriin panostukset).
- Merkittäviä palvelutasoon vaikuttavia tekijöitä:
  - Uusi lähijunaliikenteen sopimus vuosille 2016-2020 on tehty.
  - Metroliikenne on siirtynyt 2,5 minuutin vuoroväliin.
  - Kirkkonummi ja Karjaa jäivät pois LVM:n ostoista. HSL ja Siuntio ovat sopineet liikennöinnistä Kirkkonummen ja Siuntion välillä.
  - Joukkoliikenteen käyttö ja laatu ovat parantuneet Kehäradan ja Vantaan linjastouudistuksen myötä.
- HSL-alueella tehtiin elokuun 2017 loppuun mennessä 241,4 miljoonaa matkaa, eli 2,0 prosenttia enemmän kuin edellisvuoden vastaavana aikana.
- HSL-alueella matkustajamäärät ovat nousseet tammi-elokuussa 2017 2,0 prosenttia edellisvuoden samaan ajanjaksoon verrattuna.
- Myynnin ennustetaan kasvavan noin 8 prosenttia verrattuna vuoden 2016 myyntiin.

Liityntäpysäköinnin periaatteista ja tavoitteista on sovittu ja toimenpideohjelma laadittu

- MAL-sopimuksessa 2016-2019 sovittiin liityntäpysäköintihankkeiden kustannusten jakamisesta. Pohjana sopimusratkaisulle toimi vuoden 2016 alussa valmistunut Liityntäpysäköinnin kustannus- ja vastuujakomallin pilotointi Pasila–Riihimäki -ratakäytävässä (6/2016 HSL).
- Helsingin seudun liityntäpysäköinnin toimenpideohjelma -työssä (8/2017 HSL) on päivitetty liityntäpysäköintialueiden seudullisuusluokitukset sekä seudullisesti merkittävien alueiden tavoitepaikkamäärät vuoteen 2025. Toimenpideohjelman seuranta käynnistyy syksyllä 2017.
  - Tavoitteena on toteuttaa seudullisesti merkittäville alueille noin 3 800 autopaikkaa ja 6 700 pyöräpaikkaa vuosina 2017-2025.
  - Yhteensä paikkojen kustannuksiksi on laskettu noin 80 miljoonaa euroa.
- Useat kunnat ovat käynnistäneet neuvotteluja liityntäpysäköintikohteiden kustannusten jaosta sopimiseksi.

Toimet, joita osapuolet yhteistyössä edistävät - Toteutuminen		Lisätietoja seurannasta
Edellytykset yhteentoimivalle lippuyhteistyölle on luotu		Tarkistetaan raportoinnin yhteydessä.
Reaaliaikainen matkustajainformaatio, avoin data ja avoin sovelluskoodi etenevät		Tarkistetaan raportoinnin yhteydessä.
Lähi- ja kaukoliikenteen integraatiota kehitetään useilla eri toimenpiteillä		Tarkistetaan raportoinnin yhteydessä.
Helsinki-Vantaan lentokenttäaluetta kehitetään maamme merkittävimpänä kansainvälisenä lentokenttänä		Valtion aiemmin pääomittama Finavia toteuttaa parhaillaan lentoaseman terminaalin laajennuksia
Yhteinen joukkoliikennealue laajenee Helsingin seudulla		Vuoden 2018 alussa Tuusula ja Siuntio liittyvät HSL-kuntayhtymään.
Tavoitteena on raskaan liikenteen pysäköintiä koskeva malli, jossa sovitaan kuntien, valtion ja yksityisten tahojen kesken toteutuskustannuksista sekä ylläpidon ja operoinnin vastuista.		Toimintamallia on pyritty ratkaisemaan pilottikohteiden avulla. Kustannus- ja vastuunjaon määrittäminen ei ole onnistunut neuvotteluista huolimatta. Haasteena on myös lainsäädäntö, joka ei mahdollista valtion rahoituksen kohdentamista suoraan hankkeen osapuolille.
Uusia käyttövoimia on lisätty joukkoliikenteessä		HSL-liikenteessä tavoite toteutuu. ELY-keskuksen joukkoliikennehankinnoissa sovelletaan vähäisempiä päästövaatimuksia, eikä päästöjä pystytä seuraamaan. Markkinaehtoisessa liikenteessä ei ole kalustovaatimuksia.
MAL 2019 -prosessissa tarkastellaan kokonaisrahoitusta, aiempien suunnitelmien vaikuttavuutta ja tavoitteiden toteutumista sekä taloudellisia vaikutuksia.		MAL 2019 -työssä on valmistunut selvitys Liikennejärjestelmän tavoitteet, toimenpiteet ja tulokset, jossa kuvataan aiempien suunnitelmien vaikuttavuutta. Taloudellisten vaikutusten arviointi on sisällytetty MAL 2019 -suunnitelman vaikutusten arviointiohjelmaan.
VR junaliikenne ostot seudulla 2016		Asiaa seurataan jatkossa eli vuoden 2016 ja 2017 tiedot saadaan keväällä 2018

Lähteet:

- Asuntotuotanto- ja kaavoitustiedot: Helsingin seudun kunnat, HSY ja Uudenmaan liitto
- Rakennusmaavarantotiedot: HSY:n SeutuRAMAVA II/2017
- Liikenteen tiedot: Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä HSL ja Uudenmaan ELY-keskus

Lisätiedot:

MAL-sihteeristön puheenjohtaja,
asuntoneuvos Tommi Laanti,
ympäristöministeriö
Puh. 0295 250 146, tommi.laanti@ym.fi

